

М.І. Чумарна, Н.О. Будна

Літературне читання

Робочий зошит

3 клас

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 51:372.4
Ч 58

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
комісією з педагогіки та методики початкового навчання
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України
(лист ІМЗО від 03.07.2020 № 22.1/12-Г-495)*

Чумарна М. І.

Ч58 Літературне читання : робочий зошит : 3 кл. / М. І. Чумарна, Н. О. Будна. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. — 72 с.

ISBN 978-966-10-6210-7

Посібник укладено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти та типових освітніх програм. Запропоновано завдання та вправи для роботи над текстами підручника «Українська мова та читання. 3 клас» (Ч. 2) (авт. Чумарна М. І.).

Робочий зошит стане невід'ємною частиною уроків читання, допоможе розширити читацькі навички школярів, навчить працювати зі словом, сприятиме формуванню творчого мислення.

Для учнів 3-го класу, вчителів початкових класів, батьків.

УДК 51:372.4

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

УВАГА!

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

bohdan-digital.com/011008

*Технічна підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89;
admin@bohdan-digital.com*

ISBN 978-966-10-6210-7

© Чумарна М. І., Будна Н. О., 2020
© Навчальна книга – Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2020

РІЗДВЯНІ ВІЗЕРУНКИ

Ніжна-білосніжна. Марія Іваненко

Колядка. Катерина Перелісна

- 1. Опиши Зиму-Королеву словами з вірша «Ніжна-білосніжна» Марії Іваненко.**

- 2. Поясни значення поданого слова. Добери та запиши до нього синоніми.**

Віхола — _____

- 3. Запиши назви зимових свят.**

- 4. Запиши колядку, яка тобі подобається. Вивчи її напам'ять.**

Зимові розваги.

Різдво на хуторі. Галина Пагутяк

1. Запиши, які зимові розваги люблять діти.

2. Події, описані в оповіданні «Різдво на хуторі» Галини Пагутяк, відбуваються ...

- а) у Новорічну ніч;
- б) у Святвечір перед Різдвом;
- в) на свято Водохреща.

3. Поясни значення поданих слів.

Хутір — _____

Пампухи — _____

4. Що найбільше схвилювало тебе в цій історії?

5. Що символізує вишиванка? Міркування запиши.

6. Склади та запиши план тексту. Підготуйся до його переказу.

План

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

ЗИМІВЛЯ ПРИРОДИ

Коли засинає земля. Наталя Гивель.

Загадки.

Колиска серед снігу. За Анатолієм Давидовим

1. Слова «дерево спить», «листочки туляться» (за змістом вірша «Коли засинає земля») вжито ...

- а) у прямому значенні;
- б) у переносному значенні.

2. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Прилине — _____

Затріпочуть — _____

3. Запиши слова-відгадки до загадок. Які слова допомогли тобі їх відгадати?

4. Події, описані в оповіданні «Колиска серед снігу» Анатолія Давидова, відбуваються ...

а) у грудні; б) у лютому; в) у січні.

5. Запиши, які пташки виводять своїх пташенят узимку. Поясни, чому.

6. Випиши з тексту «Колиска серед снігу» опис гніздечка шишкарів.

Друга в скруті пізнаєш. Мирослава Чорна

1. Твір «Друга в скруті пізнаєш» Мирослави Чорної — це ...

а) оповідання; б) літературна казка; в) байка.

2. Коли і де відбулася зустріч Гаїчки-Пухляка з Дятлом?

3. Устав пропущені слова.

Дятел повернув голову і побачив _____

_____ — меншу за Синичку. На голівці _____

_____, а верх тіла — _____.

4. Як гаїчки готуються до зими?

5. З'єднай стрілкою подані слова з їхнім значенням.

Заметіль — ●	● пригощання, частування.
Трапеза — ●	● почесний супровід.
Світа — ●	● сильний вітер зі снігом.

6. Поясни значення вислову.

Заморити черв'ячка — _____

7. Випиши з тексту опис дзьоба та язика дятла.

8. Яка головна думка казки?

Птахи взимку. З журналу

1. Продовж міркування.

Пташок потрібно підгодовувати взимку, тому що _____

2. Упиши в таблицю, чим варто підгодовувати пташок узимку.

№ з/п	Назва пташки	Корм
1.	Чикотні, дрозди чорні снігурі, омелюхи.	<hr/> <hr/> <hr/>
2.	Чижі, щиглики, вівсянки, повзики.	<hr/> <hr/> <hr/>
3.	Синиці, золотомушки, куріпки, фазани.	<hr/> <hr/> <hr/>
4.	Дятли.	<hr/> <hr/>

3. Спиши кінцівку тексту. Яке це речення за метою висловлювання?

Синиця. Дмитро Павличко

1. Запиши назви осілих пташок.

2. Поясни зміст речення.

На скрипці грала під хатою (синичка) — _____

3. Випиши з тексту порівняння.

НАТОМИЛАСЬ ЗИМА

Літо зиму доглядає. Легенда

1. Випиши з тексту легенди ознаки Зими та Літа.

Зима — _____

Літо — _____

2. Як Літо дбає про Зиму? Запиши словами з тексту.

3. Установи відповідність.

Весна — ●	●	природа готується до зимового сну, схожа на вечір.
Осінь — ●	●	відчиняє двері до Літа, ніби ранок природи.

4. Яка пора року тобі найбільше до вподоби? Міркування запиши.

Зима з літом зустрічається.

Стрітєння. За Олексою Воропаєм

Народні прикмети.

1. Продовж речення. (За змістом тексту «Зима з літом зустрічається».)

Стрітенська вода _____

_____, а свічку, _____

2. Стрітення відзначають _____

3. Опиши, якою уявляли в народі Зиму, а якою — Літо.
(За змістом тексту «Стрітення» Олекси Воропая.)

Зима — _____

Літо — _____

4. Випиши з тексту «Стрітення» декілька народних прикмет.

Вона була українкою.

До діточок. Олена Пчілка

1. Продовж речення.

Леся Українка народилася _____

Її справжнє прізвище було _____

Олена Пчілка — це _____

2. У вірші «До діточок» Олени Пчілки розповідається про ...

а) зиму;

б) весну;

в) літо.

3. Випиши з вірша «До діточок» ознаки весни.

Тішся, дитино. Леся Українка

Була весна. Леся Українка

1. Продовж речення. (За змістом вірша «Тішся, дитино» Лесі Українки.)

Поетеса Леся Українка у вірші «Тішся дитино» порівнює мрії з _____.

2. Чим захопила поетесу пташина з казки? (За змістом вірша «Тішся, дитино».)

3. Які почуття викликала в тебе поезія Лесі Українки? Запиши.

4. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Ясний — _____

Прудкий — _____

5. Поясни значення поданих слів.

Журба — _____

Цілющий — _____

6. Які мрії є у тебе? Запиши.

В країні Сонячних зайчиків. Уривки.

В Палаці Чарівних Казок. Всеволод Нестайко

1. Випиши з тексту опис Палацу Чарівних Казок.

2. Запиши імена казкових героїв, яких побачив Веснянка в палаці.

3. Продовж речення.

У Дитячій кімнаті Буратіно, Хлопчик Мізинчик, Івасик-Телесик та Цибуліно _____.

Червона Шапочка, Альонушка, Дюймовочка, Снігуронька та інші дівчатка _____.

Петрушка показував Мурзилці _____.

Барвінок _____.

А Незнайко, Гвинтик, Шпунтик та інші коротульки _____.

4. Установи відповідність.

Ілля Муромець та Котигорошко	•	•	був учителем розуму та кмітливості.
Іван-дурник	•	•	викладач навігації.
Капітан Врунгель —	•	•	викладали силу і хоробрість
Стара чарівниця з казки «Попелюшка»	•	•	навчала доброті.
Попелюшка	•	•	керував спортивними заняттями.
Гімнаст Тібул з казки про Трьох Товстунів	•	•	показувала, як найкраще господарювати.

5. Поясни значення поданих слів.

Химерний — _____

Гаптувати — _____

Нісенітниця — _____

**6. Хто з героїв казок тобі найбільше подобається?
Чому?**

Братик Сяйвик. Всеволод Нестайко

1. Куди збирався в дорогу Веснянка?

а) У Країну Сонячних Зайчиків.

б) Палац Чарівних Казок.

2. Поясни значення поданих слів.

Омела — _____

Вовчі ягоди — _____

3. Продовж речення.

Братик Сяйвик — це _____

4. Опиши братика Сяйвика.

5. Склади та запиши план тексту. Перекажи його.

План

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

А ВЖЕ ВЕСНА СКРЕСЛА

Розлилися води. Веснянка

1. Веснянка — це ...

- а) пісня, за допомогою якої присипляють дитину;
- б) пісня на честь приходу весни;
- в) пісня, яку виконують у Різдвяні свята.

2. Які ознаки весни згадуються в пісні? Запиши.

3. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Красна — _____

Розлитися — _____

4. Який настрій у веснянці? Чому?

5. На які чотири броди розлилися води? Міркування запиши.

**Чому він Чумацький?
Задивлений у небо.**

1. Поясни значення поданих слів.

Чумаки — _____

Мажара — _____

2. Продовж речення.

Чумацький шлях — це _____

3. Коли народився Тарас Шевченко?

4. Які народні звичаї властиві дню 9 березня? (За змістом тексту «Задивлений у небо».)

Чорний шлях. Уривок з повісті. Оксана Іваненко.

1. Продовж речення.

Головним героєм оповідання «Чорний шлях» є _____

2. З'єднай подані слова з їхнім значенням.

Бриль —	•	•	селянин, який особисто був залежним від пана.
Панщина —	•	•	примусова й безоплатна праця на пана.
Кріпак —	•	•	головний убір із широкими полями.

3. Куди побіг малий Тарас? Що він хотів побачити?

4. Яким ти уявив/уявила малого Тараса?

5. Чому шлях, яким їхали чумаки по сіль, назвали Чорним? Запиши, скориставшись словами з тексту.

6. До поданих слів добери та запиши антоніми.

Лихо — _____; чорний — _____;
солоний — _____; старий — _____.

7. Склади та запиши план оповідання. Перекажи його.

План

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Малий Віз. Оксана Сенатович

1. Твір «Малий Віз» Оксани Сенатович — це ...

а) оповідання; б) казка; в) байка.

2. Що у цій казці фантастичне?

А що реальне?

3. Допиши до поданих слів образні засоби.

Небо _____,

озеро _____,

козак _____.

4. Випиши з тексту, з чим порівнюється козацький човен.

5. Охарактеризуй головного героя твору Дмитрика.

Гостинець з дороги. Притча.

1. Поясни значення поданого слова.

Гостинець — _____

2. Запиши, що відповів батько на запитання сина.

3. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Сміятися — _____

Харчуватися — _____

Бідкатися — _____

4. Чого навчає ця притча?

ЛЕТІТЬ ДОДОМУ, ПТАШЕНЯТА!

Пташок викликаю з далекого краю.

1. Продовж речення.

22 березня — _____

2. Випиши з тексту закличку до пташок.

3. Поясни значення поданих слів.

Скирта — _____

Дрючок — _____

4. Установи відповідність.

«Сонце ловити!

Сонце ловити!

Сонце ловити!»

«Ціп урвався! Ціп

урвався! Ціп

урвався! Кру-ці!

Кру-ці! Кру-ці!»

«Урожай, урожай,

теплий дощ на

врожай!»

● Жайворон летів донизу.

Жайворон брав соло-
● минку в дзьобик і летів
«до Бога».

● Жайворон летів угору.

Жайворонок. Легенда

1. Господь створив пташок...

а) на третій день;

б) на п'ятий день;

в) на десятий день.

2. Установи відповідність між назвами пташок та Божими подарунками.

Соколи, яструби,

круки —

● отримали голос

● чудовий.

Дрозди, солов'ї, чижі,

голуби, горлиці —

● отримали дужі крила.

Щиглі, півники, качки,

індики, пави —

● отримали гарне

● пір'ячко.

3. Як Господь розсудив суперечку між совою та зозулею?

4. Опиши жайворонка.

Коли хто спить? П'єса. Марія Чумарна

1. Запиши дійових осіб п'єси.

2. До поданих слів добери та запиши антоніми.

День — _____; важко — _____;
швидко — _____; виходити — _____.

3. Хто розсудив суперечку Ластівки та Сича?

4. Опиши Півника.

Джміль. Дмитро Павличко

1. У вірші події відбуваються у ...

а) березні; б) квітні; в) травні.

2. Запиши перші ознаки весни (за змістом вірша).

3. опиши джмеля.

4. Поясни значення поданих словосполучень.

Рижа стежка — _____

Вижата межа — _____

5. Яка навдивовижу жовта квітка розцвітає навесні першою?

ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА

Ой, весно, весно, днем красна. Василь Скуратівський

1. Продовж речення.

Великдень (Паска) — _____

2. Як люди готувалися до Великодніх свят?

У четвер — _____

У п'ятницю — _____

У суботу — _____

3. Запиши, що кладуть у великодній кошик.

4. Поясни значення поданих слів та словосполучень.

Похристосуватись — _____

Помоцакуватись писанками — _____

5. Запиши, як вітаються на Великдень.

Писанка. Надія Гуменюк

Квіткові сни. Анатолій Костецький

1. Продовж речення.

Писанка — _____

2. Які узори малюють на писанках? Що вони означають?

3. Які сни сняться квітам? Устав пропущені слова (за змістом вірша «Квіткові сни» Анатолія Костецького).

Кульбабі сняться _____;
тюльпану — _____; бузку — _____;
дзвіночку лісовому — _____;
волошці — _____; ромашці — _____;
фіалці — _____.

4. Які сни сняться тобі? Запиши.

Дрібний дощик. Юрій Ярмиш

Пісенька весняної води. Леся Українка

1. Добери та запиши слова-ознаки, що характеризують дощик.

Дощик — _____

2. Від чийого імені ведеться розповідь у тексті «Дрібний дощик» Юрія Ярмиша? Дай ім'я хлопчику. Як він ставився до своєї мами? Роздуми запиши.

3. Поясни значення поданих слів.

Гатка — _____

Запруда — _____

4. Випиши з вірша «Пісенька весняної води» порівняння.

Грім. Микола Вінграновський

1. Слова «грим тремтів, горів, жив, бачив» вжито...

а) у прямому значенні;

б) в переносному значенні.

2. Поясни значення поданого слова.

Навздогін — _____

3. Які почуття викликав у тебе вірш?

**4. Які художні засоби використав поет для опису грому?
Підкресли.**

Синоніми, антоніми, порівняння, образні вислови, міркування, елементи опису, вживання значної кількості слів на підсилення дії, діалоги.

Пригоди Цибуліно. Уривок. Джанні Родарі

1. Запиши героїв твору «Пригоди Цибуліно».

2. Поясни значення поданих слів.

Ослінчик — _____

Навколішки — _____

3. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Незграбний — _____

Убгати — _____

4. опиши зовнішність та характер Цибуліно і сеньйора Помідора.

Цибуліно — _____

Сеньйор Помідор — _____

5. Склади і запиши план казки. Перекажи її.

План

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

ДЕНЬ НА ЛІТО ПОВЕРТАЄ

Уроки природи.

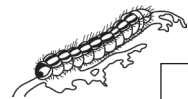
Як важливо бути терплячим.

Цікавинка.

1. Продовж речення.

Травень — _____

2. Пронумеруй послідовність розвитку метелика.

3. Опиши гусеницю (за змістом тексту «Як важливо бути терплячим»).

4. Яку користь приносять комахи (зокрема, метелики, бджоли, мурахи та інші) живій природі? Міркування запиши.

Крила матері. Василь Сухомлинський

1. Події, описані в оповіданні «Крила матері» Василя Сухомлинського, відбуваються ...

а) навесні; б) влітку; в) восени.

2. Опиши луг, на який вивела гуска своїх гусенят.

3. До поданих слів добери та запиши антоніми.

Щастя — _____; весело — _____;

мир — _____; тепло — _____.

4. Як гуска захистила своїх гусенят від грози?

5. Охарактеризуй маму-гуску.

6. Чого навчає це оповідання?

Материнська любов. Українська народна казка

1. Чому плакала лисиця?

**2. Випиши з тексту казки, як лисиця описала свого си-
ночка.**

3. Поясни значення поданого вислову.

Сльозами горю не зарадиш — _____

4. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Брудний — _____

Пухнастий — _____

5. Яка головна думка казки?

Мамин день у календарі.

Хустка. Галина Малик

Вишиванка. Вадим Крищенко

1. Автором слів «Підійду і обійму я свою матусю» є ...

а) Галина Малик;

б) Марія Чумарна;

в) Вадим Крищенко

2. Що вишивала дівчинка на хустці? (За змістом вірша «Хустка» Галини Малик.)

3. Яке значення в житті українців має вишивка? Міркування запиши.

4. Коли святкують День Матері в Україні?

Теплий віршик для мами. Олександр Дерманський
Найбільше я хочу... Микола Сингаївський

1. Як ти лагідно називаєш свою маму?

2. Напиши коротке привітання для своєї мами.

3. Випиши з вірша «Найбільше я хочу...» декілька слів-рим.

4. Запиши свої роздуми. (За змістом вірша «Найбільше я хочу...» Миколи Сингаївського).

Горнятко меду. Марія Пономаренко

1. Чому ведмежа Тимішко мало препоганий настрої?

2. До поданих слів добери та запиши антоніми.

Хворий — _____; вузька — _____;
заснути — _____; щедрий — _____.

3. До поданих слів добери та запиши синоніми.

Мудрий — _____
Пильно — _____
Чимчикувати — _____

4. Поясни значення вислову «Чого ми варті, коли безсердечні!».

5. Запиши, хто з лісових мешканців допомагав ведмежаткові.

6. Чого навчає ця казка? Міркування запиши.

7. Склади і запиши план казки. Перекажи її.

План

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Все починається з мами. Анатолій Костецький

Моя свята земля. Марія Чумарна

1. Поясни значення поданих слів.

Здолати — _____

Хащі — _____

2. Допиши слова-рими (за змістом вірша «Все починається з мами» Анатолія Костецького).

Зробити — _____; хащі — _____;

здолати — _____; словами — _____.

3. Змалюй словами портрет своєї мами.

4. Випиши з вірша «Моя свята земля» Марії Чумарної слова, що характеризують нашу рідну землю на смак, на дотик. Додай свої слова, яка для тебе твоя батьківщина на запах.

На смак — _____

На дотик — _____

На запах — _____

5. З'єднай частини прислів'їв. Поясни їх зміст.

Дитина плаче,	•	•	а дитя — матері.
Мати одною
рукою б'є,	•	•	а матері боляче.
У кого є ненька,	•	•	а другою гладить.
Птах радіє весні,	•	•	в того голівонька
гладенька.

Україна. Надія Гуменюк
Літній ранок. Леся Пронь
Літо. Акрівірш

1. Продовж речення.

Країна, у якій я живу, називається _____

2. Випиши з вірша «Україна» Надії Гуменюк народні символи.

3. Поясни значення поданого слова.

Сиротина — _____

4. Слова «повзе туман, сонце устає, земля заграла» вжито...

- а) у прямому значенні;
- б) в переносному значенні.

5. З ким порівнює поетеса Леся Пронь туман? Запиши.

6. Який настрій викликає вірш «Літній ранок»? Міркування запиши.

7. Доповни акровірш.

Літо

Летять над полем _____

і сонце всіх _____

Ти знаєш — літо _____

Отож його всі діти _____.

Навчальне видання
ЧУМАРНА Марія Іванівна
БУДНА Наталя Олександрівна

ЛІТЕРАТУРНЕ ЧИТАННЯ

Робочий зошит

3 клас

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Антоніна Павліченко*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Зоряни Сидор*
Технічний редактор *Неля Домарецька*

Підписано до друку 06.07.2020. Формат 70x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура UkrainianPragmatica. Умовн. друк. арк. 4,86. Умовн. фарбо-відб. 4,86.
Термін придатності необмежений, зберігати в сухому місці.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, Україна, м. Тернопіль, просп. С. Бандери, 34а, 46002.
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, Україна, м. Тернопіль, 46008.
У випадку побажань та претензій звертатися: тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

Видавництво «Навчальна книга – Богдан» у соцмережах:

 bohdanbooks

 bohdan_books

 c/NKBohdan

 t.me/bohdanbooks

ISBN 978-966-10-6210-7

9 789661 062107